

Til Sigdal kommune
post@sigdal.kommune.no

17. desember 2020

Norsk Tindeklubs uttalelse til planer om via ferrata på Andersnatten

Vi viser til deres brev av 01.12.2020 om anmodning om uttalelse til søknad av 26.11.2020 om dispensasjon fra LNFR2-formål i kommuneplanens arealdel 2015-2030. Vi ønsker med dette å uttale oss til saken.

Om Norsk Tindeklub

Norsk Tindeklub (NTK) ble stiftet i 1908, og er den mest tradisjonsrike og eldste organiserte klatreklubben i Norge. Klubbens formål er å representere god tindesport og virke for en riktig utvikling av denne, fremme mest mulig sporløs ferdsel i naturen og ivareta medlemmenes interesser. Dette er utdypet i klubbens verdinotat, se vedlegg, som ligger til grunn for vår uttalelse.

NTKs verdier og generelt om via ferrata

Prinsippet om sporløs ferdsel står sentralt hos NTK, og ikke minst i norsk friluftslivstradisjon. Det innebærer at man i størst mulig grad skal etterlate naturen slik den var da man kom dit. I klatresammenheng vil dette si å verne om fjellet og naturlige sikrede ruter.

NTK mener via ferrata bryter med den lange klatre- og friluftstradisjonen i Norge om sporløs ferdsel og mestring etter evne på naturens premisser, og vil både komme i konflikt med og redusere muligheten til å oppleve dette for dagens og fremtidens generasjoner.

NTK mener etablering av via ferrata, som et kommersielt tilbud, hindrer fri ferdsel i områder som er tilgjengelig for de som har kompetanse og utstyr til å ferdes der. Via ferrata bryter derfor med de grunnleggende prinsippene i friluftsløven om fri ferdsel (Allemannsretten), som er en vesentlig del av å klatre på egne/naturlig sikringer i fjellet.

Via ferrata på Andersnatten

Sørøstveggen på Andersnatten er en av de viktigste veggene på Østlandet for klatring. Den er også en av svært få større fjellvegger i regionen, og er av både regional og nasjonal verdi. Dette vises gjennom de massive reaksjonene som planen om via ferrataen har skapt i klatremiljøet.

NTK ønsker å poengtere at tilsvarende ikke har vært tilfelle for andre via ferrataer i Norge, og mener at dette gjenspeiler konfliktnivået i saken og betydningen av å bevare sørøstveggen på Andersnatten fri for denne type installasjoner.

NTK anser Drammen Klatreklubb og Kolsås Klatreklubb som uformelle forvaltere av området fra et klatreperspektiv, og viser til deres uttalelse i saken.

Konklusjon

NTK mener den planlagte via ferrataen på Andersnatten bryter med prinsippet om sporløs ferdsel og mestring etter evne på naturens premisser, som står sentralt i norske klatre- og friluftstradisjoner. En via ferrata vil også bryte med prinsippet om fri ferdsel. NTK ber om at Sigdal kommune gir avslag på søknaden om dispensasjon.

Vennlig hilsen,
Styret i Norsk Tindeklub

Vedlegg: NTKs verdinotat (2018)

Verdinotat - Norsk Tindeklub

«Klubens formål er å representere god tindesport og virke for en riktig utvikling av denne, fremme mest mulig sporløs ferdsel i naturen og ivareta medlemmenes interesser».

NTK er inspirert av Alpine Club i England. Her finner vi trekk både fra laugsvesen og fra 1800-tallets *sportsmanship*. Fra laugene et lukket, men sterkt faglig miljø med mentoransvar og sterkt brorskap. Fra *sportsmanship* ser vi også en utvikling av egen karakter og eget potensial.

1.0. UIAA og NTK

Fra 1967 har NTK vært norsk medlem i UIAA; det internasjonale klatreforbundet. UIAA har siden tusenårsskiftet gjort et omfattende arbeid for å definere sitt verdigrunnlag. UIAA har laget en kodeks for framferd og samfunnsoppdrag blant klatrere og for organisasjonene som representerer dem. NTK stiller seg bak dette arbeidet formulert i Tyrol-deklarasjonen (UIAA, 2002), som særlig framhever:

- Aksept for risiko og det å ta ansvar
- Balansere mål i henhold til ferdighet og utstyr
- Rettferdighet og ærlighet
- Etterstrebe «best praksis» og åpenhet for kontinuerlig utvikling
- Beskytte fjellet og klatreklippens urørte og naturlige karakter
- Å være tolerant, vise interesse og hjelpe hverandre
- Å støtte opp om lokalsamfunn og deres bærekraftige utvikling

I et annet dokument fra UIAA, *On the preservation of natural rock for adventure climbing* (UIAA, 2014), er det anbefalinger for hvordan man kan sikre at tradisjonell klatring, adventure climbing, fortsatt har sin plass og arena. Dokumentet definerer tre hovedkategorier innen klatring (tradisjonell klatring, sportsklatring og buldring). Vi forholder oss kun til tradisjonell klatring og sportsklatring i dette verdinotatet. UIAA viser en mulig vei for sameksistens mellom disse og gir retningslinjer til forvaltning av klatreområder.

1.1. Kategorier av klatring

1. *Tradisjonell klatring*, hvor man ikke etterlater spor, gir senere klatrere mulighet for autentisk opplevelse og bevarer klatreruten mest mulig intakt.
2. *Sportsklatring* er karakterisert av permanente sikringer i klatreruten.

1.2. Sameksistens og regime for forvaltning

- UIAA foreslår at hver organisasjon utarbeider en separat tradisjonell klatrekomité som består av vanlige klatrere, forfattere av førere og eldre mer erfarne tradisjonelle klatrere.
- Organisasjonene oppfordres til å lage en kort sammenfatning om deres fjellområder under kategoriene *tradisjonell* eller *sportsklatring* og til å etablere en ordning for å holde ved like permanente sikringer og fjerne installasjoner som ikke er i samsvar med god tindesport.

2.0. Klubbens formål

2.1. Hva er ”god tindesport” og hvordan fremme denne

NTK oppfatter tradisjonell klatring som ”god tindesport”:

- Denne formen for klatring innebærer risiko og krever klatrefaglig egenkunnskap.
- Denne formen for klatring fordrer arenaer som ikke, eller i minimal grad, er tilrettelagt for å redusere risiko og krav til klatrefaglig egenkunnskap.

NTK vil samarbeide med lokale klatreklubber, kommersielle aktører, grunneiere og myndigheter for å fremme dette.

2.2. Hva er ”sporløs ferdsel” og hvordan fremme denne

Sporløs ferdsel innebærer at man skal etterlate naturen slik den var da man kom dit.

- Tradisjonell klatring kan likevel sette spor av mindre varig art; løse steiner kan fjernes, og jord, mose og gress fra sprekker kan fjernes.
- Det bør letes etter svakheter i fjellet og tilstrebe tradisjonell sikring. Unntaksvis kan det etableres permanente installasjoner.

NTK vil samarbeide med lokale klatreklubber, kommersielle aktører, grunneiere og myndigheter for å fremme dette.

2.3. Forvaltning og ivaretagelse av tradisjonell klatring

Tilgang til klatreområder egnet til tradisjonell klatring er et gode for NTK sine medlemmer.

- Det er lokale klatreklubber som har et uformelt forvaltningsansvar for klatreområdene.
- Førstebestigere og grupper med spesielt aktive klatrere bør også kunne ha eierskap til – og kunne legge premisser for utviklingen av – enkelte områder.
- Kommersielle hensyn bør ikke legges til grunn for permanente installasjoner i fjellet.
- Idealene fra *sportsmanship* er grunnleggende når konflikter oppstår og søkes løst.

NTK vil samarbeide med klatrere, lokale klatreklubber, kommersielle aktører, grunneiere og myndigheter for å fremme dette.

Referanser

UIAA (2002). Tyrol Declaration. Hentet 3/9-18 fra:

https://www.theuiaa.org/documents/declarations/UIAA_Declaration_TyrolDeclaration.pdf

UIAA (2014). Preservation of natural rock for adventure climbing. Hentet 3/9-18 fra:

<https://www.theuiaa.org/declarations/preservation-of-natural-rock-for-adventure-climbing/>

Utarbeidet av etikkomiteen i NTK v/ Tore Lundberg, Linett Birkeland Eriksen, Nils Rune Birkeland, David Durkan, og Lisa Kvålshaugen Bjærum (styrets representant)

Vedtatt av styret

Dato: 30/9-2018